

Przegląd ważniejszych wydarzeń (15 grudnia 2009–15 stycznia 2010)

16.12.2009. Zarząd Europejskiego Instytutu Innowacji i Technologii (EIT) ogłosił wyniki konkursu w ramach Wspólnoty Wiedzy i Innowacji na utworzenie pierwszych Węzłów Wiedzy i Innowacji (KIC — *Knowledge and Innovation Community*). W obszarze *Sustainable Energy* zwyciężyło międzynarodowe konsorcjum *InnoEnergy*, w którym polski węzeł *CC PolandPlus* jest koordynowany przez Akademię Górniczo-Hutniczą im. Stanisława Staszica w Krakowie. W skład polskiej części konsorcjum, oprócz AGH, wchodzi: Politechnika Śląska, Uniwersytet Śląski, Uniwersytet Jagielloński, Politechnika Wrocławska, Główny Instytut Górnictwa, Instytut Chemicznej Przeróbki Węgla, TAURON Polska Energia SA, Zakłady Azotowe Kędzierzyn, LOTOS, Polskie Górnictwo i Gazownictwo SA oraz wielu innych partnerów biznesowych. Ten długoletni (mający trwać od 7 do 15 lat), niezwykle prestiżowy projekt jest wielką szansą na jakościowy skok dla wszystkich partnerów uczestniczących w przedsięwzięciu. Konsorcjum ma charakter międzynarodowy i składa się z 6 tzw. węzłów (*Colocation Centre* — CC), koordynujących odpowiednie obszary tematyczne. Obszarem przynależnym do polskiego konsorcjum będą głównie tzw. czyste technologie węglowe. Jest to pierwszy w historii Unii Europejskiej tak kompleksowy projekt obejmujący współpracę partnerów z ośrodków naukowych, akademickich, z biznesu oraz przemysłu.

17.12.2009. W siedzibie Instytutu Geofizyki Polskiej Akademii Nauk w Warszawie odbyło się spotkanie poświęcone powstałemu Centrum Badań Ziemi i Planet *GeoPlanet* z przedstawicielami ambasad z Francji, Niemiec, Maroka, Stanów Zjednoczonych, Włoch oraz Wielkiej Brytanii.

1.01.2010. Przekształcenie Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w państwową osobę prawną, a wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej w samorządowe osoby prawne — to główne zmiany, jakie wprowadza wchodząca w życie 1 stycznia 2010 r. ustawa z dnia 20 listopada 2009 r. o zmianie ustawy *Prawo ochrony środowiska* oraz niektórych innych ustaw. Wśród podstawowych założeń dokumentu znalazła się likwidacja powiatowych i gminnych funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej, których środkami będą dysponować odpowiednio starostowie i wójtowie (burmistrzowie lub prezydenci miast). Ustawa wprowadza usystematyzowanie katalogu celów z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej, na które będą przeznaczane środki przekształconych NFOŚiGW oraz WFOŚiGW. Od 1 stycznia 2010 r. dotychczasowe tytuły przychodów gminnych i powiatowych funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej z tytułu opłat i kar — w dotychczasowo-

wych proporcjach — będą stanowiły dochody budżetów gmin i powiatów. Jednakże powiaty i gminy będą zobowiązane przeznaczyć te środki na finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej, w zakresie określonym w ustawie. Podobnie należności i zobowiązania funduszy staną się należnościami i zobowiązaniami budżetów powiatów albo budżetów gmin.

6.01.2010. Na Wydziale Biologii Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu otwarto wystawę *Natura Bornholmu*. Ekspozycja obejmuje zagadnienia związane z niepowtarzalnymi walorami przyrody jak i geologią wyspy, a zorganizowana została przez NaturBornholm Museum z Bornholmu we współpracy z Zakładem Hydrobiologii UAM w Poznaniu.

6.01.2010. Podsekretarz stanu w MŚ, główny geolog kraju Henryk Jacek Jezierski spotkał się z Zarządem Krajowego Związku Pracodawców Branży Geologicznej. Tematem rozmów były m.in.: realizacja kierunków badań geologicznych przyjętych przez ministra środowiska w wymiarze rzeczowym i finansowym oraz współpraca związku z Państwowym Instytutem Geologicznym — Państwowym Instytutem Badawczym. Omówiono także kwestie współdziałania Ministerstwa Środowiska z Krajowym Zarządem Gospodarki Wodnej w zakresie wykonawstwa prac hydrogeologicznych.

7.01.2010. Sensacyjne odkrycie śladów pozostawionych przez pierwsze organizmy czworonożne w jednym z kamieniołomów Gór Świętokrzyskich przez naukowców z Uniwersytetu Warszawskiego, Państwowego Instytutu Geologicznego — Państwowego Instytutu Badawczego i Uniwersytetu w Uppsali (Szwecja) było głównym tematem konferencji prasowej, która odbyła się 7 stycznia br. w PIG — PIB, a zatytułowana była *Na tropach pierwszych czworonogów*. Odkrycie polskich i szwedzkich naukowców w kamieniołomie Zachełmie pod Kielcami zmienia dotychczasowe poglądy na chronologię ewolucji. Dostarcza cennych informacji o pierwszych czworonogach oraz o środowisku, w którym żyły. Konferencja zorganizowana została w dniu, w którym ukazał się w czasopiśmie *Nature* wspólny artykuł naukowców z Polski i Szwecji (Grzegorz Niedźwiedzki — Wydział Biologii UW, Piotr Szrek, Katarzyna Narkiewicz i Marek Narkiewicz — PIG-PIB, Per Erik Ahlberg — Uniwersytet w Uppsali), zatytułowany *Tetrapod trackways from the early Middle Devonian of Poland*. Więcej informacji o tym odkryciu na stronie internetowej www.pgi.gov.pl.

8.01.2010. W Oddziale Świętokrzyskim Państwowego Instytutu Geologicznego — Państwowego Instytutu Badawczego w Kielcach odbyła się konferencja prasowa *Na tropach pierwszych czworonogów*, poświęcona sensacyjnemu odkryciu paleontologicznemu w kamieniołomie Zachełmie pod Kielcami. Polscy i szwedzcy naukowcy odkryli tam najstarsze na świecie ślady czworonogów. W spotkaniu uczestniczyli odkrywcy Zbigniew Złonkiewicz i Piotr Szrek. Spotkanie zgromadziło licznych przedstawicieli kieleckich mediów, jak również władz. Obecni byli m.in.: przedstawiciel Urzędu Marszałkowskiego Jacek Kowalczyk, świętokrzyski konserwator przyrody Jarosław Pajdak i wójt Zagnańska Zbigniew Zagdański. Dyskusję zdo-

minowały problemy wykorzystania tego odkrycia dla rozwoju regionu oraz sprawy zabezpieczenia kamieniołomu i udostępnienia go dla potrzeb geoturystyki.

11.01.2010. W Głównym Instytucie Górnictwa w Katowicach odbyło się seminarium otwierające projekt pod nazwą *Badania wpływu podwyższonej naturalnej promieniotwórczości na człowieka oraz środowisko naturalne*, finansowany ze środków Polsko-Norweskiego Funduszu Badań Naukowych. Koordynatorem projektu jest Główny Instytut Górnictwa, a partnerami: Norwegian Radiation Protection Authority, Institute for Energy Technology z Norwegii oraz Centralne Laboratorium Ochrony Radiologicznej w Warszawie. Głównym celem projektu będzie opracowanie obiektywnego sposobu szacowania ryzyka radiacyjnego dla ludzi i środowiska naturalnego, określonego na podstawie uzyskanych rezultatów badań. Eksperci będą badali promieniotwórczość naturalną związaną z prowadzonymi procesami technologicznymi, np. eksploatacją węgla. W ramach projektu rozwijane będą nowe metody badawcze i pomiarowe, stanowiące bazę dla unifikacji i optymalizacji krajowego systemu monitoringu zagrożeń radiacyjnych, uwzględniającego wymagania techniczne oraz prawne. Badania prowadzone będą na terytorium Polski (Górny Śląsk) oraz Norwegii (Fen).

12.01.2010. W Muzeum Ziemi Polskiej Akademii Nauk otwarto wystawę fotografii Zbigniewa Jana Zapały pt. *W 80 zdjęć dookoła świata*. Autor, za pomocą techniki, która odchodzi w zapomnienie (tradycyjny, analogowy aparat fotograficzny), ukazuje przemijające klimaty codziennego życia mieszkańców naszej planety. Starożytna Persja i współczesny Iran ze wspaniałym miastem Bam, zniszczonym przez trzęsienie ziemi w 2003 r., dawna Birma a dziś Myanmar, kamienisty Jemen, Andy Patagońskie i spokojny port w Kołobrzegu, to tylko niektóre zakątki Ziemi, które można zobaczyć na wystawie.

13.01.2010. W Warszawie odbyła się konferencja pt. *Cel: Polska — lider w dziedzinie CCS*, poświęcona zagadnieniu sekwestracji dwutlenku węgla, zorganizowana przez *demosEuropa Centrum Strategii Europejskiej*. W konferencji uczestniczył Henryk Jacek Jezierski, główny geolog kraju, podsekretarz stanu w Ministerstwie Środowiska. Przedstawił on m.in. jeden z głównych celów działań resortu, którym jest rozpoznanie możliwości geologicznego składowania CO₂ w Polsce poprzez realizację, na zamówienie ministerstwa środowiska, projektu *Rozpoznanie struktur i formacji geologicznych do bezpiecznego geologicznego składowania CO₂ wraz z ich programem monitorowania*. Przedsięwzięcie finansowane jest ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Ponadto wiceminister poruszył temat budowy pilotowego otworu do zatłaczania CO₂ do głębokich solankowych poziomów wodonośnych oraz temat realizacji polskich projektów demonstracyjnych CCS finansowanych ze środków Unii Europejskiej. Wyniki uzyskane z projektów demonstracyjnych umożliwią podjęcie decyzji o ewentualnym przyszłym charakterze i skali zastosowania technologii CCS w kraju, zwłaszcza w zakresie składowania w głębokich zasolonych warstwach geologicznych.